

RĂVAȘUL

Editor și redactor resp.:

Petru P. Barițiu

Adresa: **Jokal n. 6.**Pe 1 an (52 nri de câte 16 pag.) 6 cor.
Pe o jumăt. de an (26 de nri) 3 cor.

Intemeietorul foi:

Dr. E. Dăianu.

Crestături.

— **Cum să fie căpeteniile?** D. Iorga, în articolul său publicat în nr. 1 al »Luptei« din Budapesta zice:

Astăzi neamul are nevoie, în orice ținut al său, de căpetenii nouă, cu îndreptări și simțiri nouă. Să nu scrie și să nu vorbească în deșert, ci cu bună chibzuială și cu siguranță de spor. Să nu se înșele în bine și să nu se înșele în rău. Să nu fie mai mult din clasa lor, decât din poporul lor, cu care au datoria de a se simți una, în toate împrejurările. Trebuie oameni, socotiți, reali, practici, oameni cari să calce pe pământ ca să privească cerul, iar nu să cadă striviți pe pământ, încercând să atingă dintr'un sbor cerul. Trebuie să fie în același timp icoane de muncă și de viață curată și bine înfrănată în toate.

— **Ugron Gábor** scrie într'o gazetă: »N'are un partid situație mai ticăloasă, decât dacă e plin de trădători, pentru că fiecare pas, fiecare trăsătură, i-o știe contrarul înainte de a o face. Eară când este lipsă de a lua hotărâri energice, atunci trădătorii, totdeauna bineînțeleși între sine, provoacă ceartă internă. Decât hoțul de cai e mai primejdios servitorul, care-i joacă calul pe mână... Hoțul îți fură calul, dar tovarășul lui îți fură încrederea...

Trădătorii sunt de o sută de ori mai primejdioși decât înșiși dușmanii». — E vorbă de partidul independist, dar se potrivește și la alte partide...

— **Arhierii** bisericii române gr.-or. au bunul obicei, care ar trebui urmat și în biserica română gr.-cat. de a adresa scrisori pastorale către credincioși din prilejul sfintelor sărbători de Crăciun. Și în estan aceste pastorale au fost cetite în toate bisericile, publicate în multe foi întregi, în altele rezumate din ele, și astfel glasul autorizat al preasfințiților păstori de turme a fost ascultat în multe părți.

I. P. S. **Metropolit Ioan Mețianu**, în pastorală sa, descopere noiele forme de iobăgie, în care se bagă creștinii noștri cu bun capul lor, și care este mai grea decât iobăgia feudală dinainte de 1848.

»Pentru că — zice I. P. S. Sa — pe când în timpul iobăgiei aveau numai câte un stăpân, astăzi au mai mulți stăpâni, pentru cari trebuie să muncească. Au stăpân pe *bâncile* dela cari iau împrumuturi, pe *boltașii* dela cari cumpără haine scumpe de fudulie, pe *birtașii* dela cari consumă beuturi scumpe și de multe ori și stricăcioase sănătății, și pe alții asemenea, încât bietul om, trebuie să muncească din greu pentru toți. În timpul iobăgiei nu se puteau vinde, pentru datorii, nici pământurile iobagilor, căci erau proprietatea domnilor de pământ, astăzi însă se vind la dobă, nu numai casele și pământurile, ci și vitele și hainele celor datori, încât mulți dintre ei ajung pe drumuri, cu nevinovații lor copilași. În timpul iobăgiei nu erau atâtea deregătorii, și acelea nu erau atât de împrumurate cu plânsori, nu erau nici atâtea temnițe, și nici nu erau atât

de pline cu făcători de rele, ca și astăzi. Și așa, de sine înțeles, nu erau nici atâtea dări câte sunt astăzi. Să-mi credeți, iubiților, că toate acestea și alte asemenea rele, provin numai din întunecarea minții, și că până când nu ne vom lumina și noi cu lumina cunoștinții, adusă în lume de Domnul, cu *lumina sfintei evanghelii* a Domnului nu ne vom putea mântui derelele, ce ne apasă.

Pentru a ne câștiga acea lumină, e neapărat de lipsă pentru tineri și bătrâni, fără osebire, să îmbrățișăm tot cu mai mare căldură cele două așezăminte sfinte: biserica și școala, ca pe două făclii luminătoare.

»Pe lângă acestea, în timp liber, întruniți-vă, iubiților, înjurul preoților și învățătorilor voștri, pentru a vă ceti cărți și scrieri, în cari bărbați luminați depun știința lor, pentru ca din toate acelea să vă luminați tot mai mult, și luminându-vă să vă știți feri de rele, făcând cele bune, să știți conduce bine și înțelepțește afacerile voastre«.

Astfel de sfaturi bune, spuse cu autoritatea arhierescă, și rostite în sfintele biserici, — mai curând ori mai târziu — trebuie să-și aibă roada lor cultură.

— **Ancheta învățătorilor români gr.-or.** hotărâtă de congresul naț. bisericesc a se ținea cu învățătorii din întreaga metropolia Sibiului, pe cum și cei din diecezele sufragane, s'a conchemat pe ziua de 10 Ian. n. 1907. Conducerea anchetei s'a încredințat directorului seminarial Dr. E. R. Roșca. Ancheta a ținut 2 ședințe, în 10 și 11 Ianuar n. 1907.

În ședința primă, — după vorbirea de deschidere rostită cu înțelepciune de președinte, și după cuvintele de încurajare ale I. P. S. Sale Metropolitului, s'a consti-

tuit biroul, și s'a ales o comisie constătătoare din 15 învățători, — câte 5 din fie care eparchie, care să pregătească materialul de pertractat și un proiect de conclus.

În ședința a doua, raportul comisiunii de 15, dă cetire proiectului de conclus. Cu privire la îmbunătățirea salarelor, — după pertractarea amănunțită a proiectului, aneheta anunță, ca salarele învățătorilor gr.-or. să se facă într'o formă cu cele ale învățătorilor celorlalte confesiuni. Ca mijloace să numesc: repartiție pe popor, fondurile bisericești și școlastice, crearea de fonduri nouă, înființarea de bănci populare, din venitul cărora, să se asigure un venit învățătorului pentru serviciul ce-l va face acolo. În caz extrem, să se ceară și ajutor dela stat dacă acela s'ar da fără a vătămă autonomia bisericească și școlară. Cuincuenalul are să-l primească învățătorul imediat după un serviciu de 5 ani.

Grija mijloacelor de învățământ să preocupe mai mult pe factorii și susținătorii de școale. Necerțării regulate a pruncilor de școală, să se pună capăt prin intervenire, și aplicarea tuturor legilor existente. Să se reformeze planul de învățământ în punctele și dispozițiunile sale, necorăspunzătoare în fie care eparchie să se institue un revizor școlar, bărbat încercat în ale școlii și instrucțiunii, și în fie care protopopiat pe lângă protopopul să se mai pună câte un învățător, ales din cei mai pricepuți, și în chipul acesta, controla severă instrucțiunii, să deie un nou curs trebilor școlare. Conchemarea anchetei acesteia va rămânea un fapt de mare importanță și va avea, cu hotărârile ei, bună înrijire asupra dispoziției învățătorilor. Prin acestea să va electriza cât de cât și mersul școlilor noastre. — p. —

Foaia „Asociațiunii“.

A apărut »Țara Noastră« foaia poporală a »Asociațiunii« menită să fie organ de propagandă culturală în cele mai largi cercuri ale țărânimii noastre. Ideia acestei foi a fost salutată cu în-suflețire de toți cei ce se interesează la noi de treburile culturale. De aceea ne-am cutrămurat la vestea, că inițiatorii înșiși ar fi voind să pără-sească ideia, și să facă o foaie cu »nițică politică« sub cuvânt, că altfel nu te-ai putea apropia de inima poporului. Ne bucurăm că, de ceea ce ne-am temut, nu s'a întâmplat.

Nrul I. din »Țara Noastră« redactată de O. Goga e o dovadă, că mai ușor poți străbate la inima poporului cu farmecul culturii, decât cu politica. Eată programul noiei foi:

Cătră carturarii nostri.

Din întreagă povestea neamului nostru se deslușește un mare și puternic adevăr: n'am fost neam de cetate, am fost totdeauna oameni de câmp și oameni de munte, săteni cari am asodat în munca petecului nostru de pământ. N'am avut orașe, n'am avut ziduri și turnuri de apărare. Au trăit și au murit ai noștri acolo în sătulețele dela poala munților. Acolo la plug ne-a ars soarele de veacuri și tot acolo am călcat po-trivnicia vremilor și am apucat ziua de astăzi.

Adevărurile acestei povești nu se frâng. Tot cei vechi suntem și astăzi. Numai fața lucrurilor e alta, temeiul e a-celaș. Poleiul vremii ne-a adus câte ceva nou, străin, — am primit multe și lucruri bune și lucruri slabe, dar în sufletul nostru au rămas aceleași îndemnuri, aceleași trebuințe.

Povața slovei a pătruns cu încetul și la noi. Din rân-durile oamenilor dela plug s'a ales câte cineva care a știut prețul bunătățile învățaturii, s'a lipsit de băiatul lui, i-a așezat merinde în desagi și l'a trimis la oraș să învețe carte... Așa s'au smuls unul câte unul dela coarnele plugului toți oamenii nostri cu carte. Aceasta e povestea tuturor; întrebați și pe avocatul și pe protopopul.

Azi ştiutorii de carte s'au înmulţit. Au încăput în slujbe, s'au aşezat la oraşe. Şi-au zidit case, şi-au trimis copii la şcoală să-i facă domni şi mai mari. Am început să avem o întreagă pătură de cărturari feciori şi nepoţi de ţărani cu toţii. Noi toţi cari învărtim condeiful astăzi avem un tată sau un moş care se poartă în opinci.

Aceşti cărturari sunt chemaţi să steie la cârmă, să-şi deie seamă de toate trebuinţele vremilor schimbate şi cu poava învăţăturilor lor să deschidă drumuri prielnice bunăstării celor rămaşi acasă. Ei sunt datori să steie astăzi în fruntea rândurilor largi ale ţărănimii noastre, să fie sămănătorii gândurilor luminoase cari povăţuiesc cărările mulţimii fără număr... Ei ar fi să fie ostaşii meniţi să sfarmе întunerecul, — propoveditorii cuvântului înaintea celor lipsiţi de norocul luminii...

Dacă vrem să ne judecăm pe noi, să ne pipăim slăbiciunile şi să rostim judecată dreaptă, va trebui să mărturisim că aceste rânduri de cărturari n'au împlinit toate poruncile chemării lor. O ochire repede în jurul nostru ne lămureşte această judecată.

Pătrunderea slovei cumiţi până în toate unghiurile noastre, e o poruncă a vremii. Împlinirea acestei porunci e o datorie de cinste a tuturor aceloră cari simt în sufletul lor amintirea gliei de unde au pornit la şcoală.

Noi ştiutorii de carte înfrăţiţi prin suflet şi sânge cu soartea sătenilor năcăjiţi, noi să sămănăm grăunţele luminii la sate. Să împlinim acest gând bun nu din meşteşug, ci din datorie. Să fie slova noastră povăţuitoare o răsplată pentru acea merinde aşezată de mâna muncită a părinţilor nostrii în desagii cari ne-au întovărăşit la învăţătură. Noi suntem mutaţi numai cu trupul la oraşe, dar amintirea cu farmecele ei şi mintea cu cumpăna înţelegerii drepte, ne îndrumă la sate. La masa noastră de scris, când ni-se opreşte pe o clipă condeiful în alergarea lui pe hârtie, când trecem mâna ostenită pe frunte, gândul ni-se desleagă de tot împrejurul nostru şi se duce departe în tinda unei căsuţe albe. Acolo e cuibul vechiu ai nostru. Acolo sunt cei mulţi şi năcăjiţi slujitorii fără plată al cinstei. Acolo e sănătatea şi vigoarea noastră, puterea de premenire nouă a rândurilor de ostaşi slăbiţi, şi tot acolo e nădejdea vremilor viitoare.

Noi suntem datori să ne apropiem de aceşti oameni. Să le arătăm cărări nouă de trai şi să le lămurim dreptul lor de oameni. Nu e o sarcină grea pentru cărturarii nostri această datorie. Noi toţi trecuţi prin şcoale avem o cărăruie deosebită a învăţăturii câştigate.

Noi înțelegem nevoile lumii noastre. Noi știm ce dureri poartă, ce amărăciuni suferă, ce năcazuri o sapă și ce nădejdi o mai țin în picioare. Ochii noștri știu pătrunde în sărăcia caselor cu strașina de paie, căci sărăcia lor e sărăcia de care ne-am poticnit și noi în drumul nostru; noi știm desluși de acolo durerile și trebuințele. Noi avem și glasul jertfei și cel al milei în suflet; noi știm cinsti osteneala zilelor de plug, știm cântecele și poveștile serilor de iarnă, cunoaștem greul dărilor, cunoaștem vorba de poruncă a scriitorășilor cu peana după ureche. Numai noi putem fi sfătuitoarii acestor oameni lipsiți de sfat, batjocoriți în întreagă viața lor de ceata mincinoșilor fără număr și despoiați de toți tâlharii pământului.

În îndemnurile frățietății bune cu acești oameni năcăjiți e a se căuta rostul acestei gazete. Rândurile ei vor fi povața țăranilor noștri și vor urmări trebuințele lor. Toți cărturarii noștri, cari simt în sufletul lor răsunetul datorii ce cere împlinire, își vor spune cuvântul pe această hârtie, ale cărei foloase vor fi folosul așezământului nostru cultural. Se vor spune cuvinte drepte și se vor păzi hotarele cinstei. Se vor lăuda numai cei vrednici și vor fi loviți păcătoșii. Se va prețui munca și vor fi arătați cu degetul fanfaronii vorbei goale.

În aceste îndrumări căutăm împlinirea gândurilor noastre și chemăm într'ajutor pe cei chemați.

BCU Cluj / Central University Library Cluj Octavian Goga.

† OLGA DORINA PORUȚIU

— Comunicări de Unchiașul. —

O lacrimă îmi umezește ochiul gândind, că unul din puținele talente literare femeiești, ce soartea a sădit în neamul nostru asupra din Ardeal — s'a străcurat spre vecinicie. Spirit de elită cu o cultură solidă, desăvârșită într'un mediu elegant, dar străin: Olga Dorina Poruțiu înzestrată cu un remarcabil talent poetic și narator a atras atenția celui mai de frunte prozator unghuresc: Rákosi Jenő, mai ales prin foiletoanele sale sentimentale publicate în »Budapesti Hirlap«.

Urmând unei reflexiuni prietenești, care a primit-o cu senzibilitatea înțelegătoare, ce atât o caracteriza și se reoglindea cu atâta blândeță în ochii ei lucitori — mișcată de soartea neamului nostru și bogăția poeziei sale populare: Olga Dorina Poruțiu a luat, acum sunt vre-o câțiva ani, hotărârea de a se dedica în viitor numai gândului și scrisului românesc. De atunci în insistența tacită a firii sale s'a adâncit în graiul,

portul, povestirea și versul poporului din jurul său. Cu privire la ruinele vorbitoare ale vechii cetăți dela Almaș, una dintre mărturiile tragiceii frământări ale neamului, mai ales în acest colț de țară clasic, Olga D. Poruțiu căuta a-și întări sufletul prin cunoașterea trecutului și a-și înviora imaginația prin vizarea viitorului românesc. Sufletul ei însă era mai mult rezbatut de un subiectivism melancolic, ce se desfăcea cu tristețea din condei. Astfel se deprindea ea mereu în scrisul românesc, când moartea rupse firul delicatei sale fantazii lăsând unanime regrete la toți, cari cunoscând deaproape au pus nădejdea, că într-o zi se va vesti o brăntă scriitoare neamului românesc.

Unchiașul îndurerat lasă să urmeze câteva file din scriesele ei gingașe ca omagiu amintirii aceleia, care era singura scriitoare română în nordul Transilvaniei. (Vom publica, în nr.ii viitori, o schiță a ei, o scrisoare către Rákosi Jenő, despre spiritul românesc, și câte-va strofe din versurile ei. Acum lăsăm să urmeze o dedicație, ce s'a închinat amintirii regretatei scriitoare).

DEDICAȚIE REPOSATEI OLGA DORINA

Poetă bard, cu lira frântă
Te-a, risipit ca fumu'n vânt
Azi ție-ți cântă jalea sfântă
A bulgărilor de pământ

În alte lumi să 'ngână glasul
Duiosului tău, frânt condeiu...
În țințirim ții azi popasul
În calea lungă către ceriu

Te-ai stâns ca flacăra de pae...
... Pe cum topește ger'un crin

.....
Noi te jelim, plângând părae,
Și zicem: Fie-ți somnul lin.

P-ii.

Pe un minei manuscris românesc din Feleac: Aceasta sfântă carte adevărat molitevnic rumânească de toate trebile ce se află întrânsul Pam început în postul crăciunului și Pam sfârșit în luna lui Iulie 19 zile. Că l'avut fi scris și mai curund de grabă ce n'am avut hârtie multă vreme. Dară dacă mi-a dat D-zeu hârtie eu l'am sfârșit acum în unele zile: câtă D-zeu ști cu câtă foame și cu câtă stranie și l'am scris în zilele răutăților răutăți ca acele ce nu s'au mai pomenit când s'au sculat Rakolți Frență: Pe împărat adevărat pe cesar. Numărul ani lui Hs. Vto. rok, bji. 1709 eară dela crăciun va purcede 1710.

Foiletoanele ziarelor noastre.

Ori cine a urmărit cu atențiune dezvoltarea literaturii noastre în anii din urmă — excepționând pe perciunații internaționali și pe internaționali fără perciuni — a trebuit să rămână fermecat de vraja ce-o răspândesc șirele în cari ni-se desvălește trecutul cu lupte îndărătnice pentru apărarea legii și a țării, cu vânători sgomotoase prin codrii Moldovei sau prin văgăunele Carpaților, cu țărani aceia blânzi și cinstiți în vremuri de liniște, aspri și îndârjiți când era vorbă de apărarea pământului, în care le zăceau casele strămoșilor, în cari e prinsă viața de azi în toată alcătuirea sa, cu toate năcazurile și bucuriile sale, și în deosebi dragostea arătată față de aceia, din sudoarea cărora izvorește puțința comodităților și de multe ori îngâmfărilor noastre.

Durere însă, că scrisul acesta nu se lățește cum ar trebui, ca să 'ncătușeze cu puterea farmecului său inimile tuturor acelor cari înțeleg cuprinsul slovei.

Când scriu rândurile acestea, mă gândesc la sutele de preoți și învățători, cari își petrec viața smerită în fundul cutărui sat nevenind în atingere decât foarte rar sau de loc, cu cea mai de frunte manifestare a vieții noastre sufletești: *literatura*.

Volumele nu se cetesc, revistele tot așa. Câți dintre preoții și învățătorii noștri cetesc »Luceafărul« sau câți au văzut »Sămănătorul«?

În schimb se mai cetesc ziarele. Nu cred să fie popă românesc, care să nu aibă în casă un ziar-doue. (Sunt destui, durere! Red.). Acestea apoi sunt cetite cu de-amăruntul — în lipsa altei lecturi — de preotul, preoteasa și de fata lor, în sările lungi de iarnă și în duminicile și sărbătorile de vară, când nu sunt ocupați cu alte lucruri.

Iată, D-lor Redactori dela diferitele gazete, cel mai bun dar de *Anul nou*, care s'ar putea aduce cetitorilor, prin care s'ar putea ajuta stabilirea legăturii sufletești dintre scriitori și publicul mare. În locul încercărilor copilărești în celea mai multe cazuri foarte slabe, în locul traducerilor fără nici un folos — fiind rău alese și rău lucrate — s'ar putea da reproduceri din scriitorii noștri de seamă de azi. Astfel cetitorii ziarelor în loc să cetească »Icoane din viața haremului« (titlul unui foileton dintr'o gazetă de aici dela noi) și alte nimicuri de felul acesta, și-ar răcori sufletul cu o nuvelă de Sadovean,

S. Aldea, Emilgar, Agârbiceanu, cu poesii de ale lui Coșbuc, Goga, Iosif, Mândru și a. m. d. S'ar aduce în chipul acesta un neprețuit folos nizuințelor noastre pentru stabilirea unității culturale a Românilor din toate părțile.

Reproducerea s'ar putea face sau din revistele de frunte (Sămănătorul, Viața Românească, Convorbiri lit., Luceafărul) s'au direct din operele publicate în volum.

* * *

Aci când asistăm la desfășurarea îndărătnică a puterilor, dorurile noastre după înălțimile scäldate în lumina fermecătoare a culturii, de unde să putem privi cu fruntea senină la un viitor mai fericit, *ori cine putând face, și nevrând să facă, comite un păcat de neertat față de noi înșine, față de cultura noastră.*

Iustin Volbură.

CRONICA.

— † *Gavrilă Lazar* de Purcareți, archidiacon-onorar, asesor conzistorial, esaminator prosinodal, protopopul districtulu Eriu, licențiat în sta. Teologie și paroch în Sanislău, a încetat din viață în 12. Ian. n. în anul 68-lea a vieții și 42-lea a preoției și a căsătoriei. A fost conducătorul parochiei Sanislău în curs de 30 ani și un fruntaș de inimă în acele părți.

— Ministrul comun de războiu, Schönaich, a spus în ședința dela 5 Ian. n. a delegațiunei austriace, că cei mai buni ficiori, la miliție, sunt aceia cari vin dela *coarnele plugului*, și-i pare rău, că unii din ei, după slujba militară, nu se mai rentorc la plug, ci rămân prin orașe. Vorba lui Goga despre *plugari*: »Voi cei mai buni copii ai firei, urziți din lacrimi și sudoare«.

— Catedrala din Arad, restaurată, s'a sfințit în ajunul Crăciunului. Pentru reparare s'au colectat peste 50,000 cor. numai în dieceza Aradului. Episcopul a dat 5000 cor. Banca »Victoria« 4000 cor. mulți frunțași mireni 100 și mai multe coroane. Dărnicia aceasta este de toată lauda.

— Un semn despre credința francezilor, cari nu-s la cârma patriei lor. Eată ce ni-se scrie: Subscrisul și pe aceasta cale im exprim cea mai călduroasă mulțumită Magnificului și bine credinciosului Domn Filip Raux, director general la băile de cărbuni din Borodul-mare, carele a binevoit a dărui

sfeii biserici din Borodul-mare acum de Crăciun 6 luminări de metal în stil gotic pentru altar, în preţ de 1000 coroane şi o garnitură de odăjdii pompoase în preţ de 300 coroane. D-zeu să-i ajute în toate pentru acest dar preţios. Emil Perenyi, preot în Borod.

— Joi, 3 Ian. la oarele 11, ofiţerii delegaţiunii germane, cari după cum am anunţat au sosit în Bucureşti spre a prezenta felicitări M. S. Regelui Carol cu ocazia aniversării a 50 de ani de intrare în armată, au vizitat biserica Doamna Bălaşa şi Mitropolia.

La oarele 12 au vizitat cazarma reg. 1 de geniu, însoţiţi de d. colonel Tănăsescu, comandantul regimentului şi întreg corpul ofiţeresc. După vizitarea cazărmei ofiţerii delegaţiei germane au luat dejunul în sala cea mare a cazărmei împreună cu toţi ofiţerii regimentului; s'au ridicat mai multe toasturi pentru armata germană şi cea română.

După dejun ofiţerii germani au asistat la o reprezentaţie teatrală dată de soldaţi; o alegorie cu »Moş Crăciun«.

La oarele 3 şi jumătate după amiază delegaţia a părăsit localul cazărmei mulţumind d-lui colonel Tănăsescu şi ofiţerilor de frumoasa primire ce le a făcut.

Delegaţia a luat parte la recepţia dela ministerul de externe care a avut loc la oarele 3 şi jum., iar la oarele 5 a luat ceaiul la Jokey-club.

— Ca răscumpărare a *felicitărilor de anul nou* au contribuit pe sama bisericei române gr.-cat din *Bánffy-Huedin*.

1) Dl Andreiu Pop adv. în B.-Huedin şi soţia 12 K; 2) Ioan Gall. notariu în Secuieu 10 K; 3) Dl Vasiliu Crişan adv. în B.-Huedin şi soţia 8 K; 4) Mihaiu Mărincaş cassar de bancă 6 K; 5) Ioan Martin not. penz în Fildul de mijloc 5 K; 6) Iuliu Poruţiu dir. de bancă Almaşul-mare 5 K; 7) Constantin Căciulă contabil, B.-Huedin 3 K; 8) Ioan Peceal oficial de bancă B.-Huedin 2 K; 9) Ştefan Pop preot, Fildul de mijloc 2 K; 10) Găvrilă Cosma a Tronului econom Fildul de jos 2 K; 11) Ioan Pop protopop Morlaca 5 K; 12) Romul Pop pract. de bancă B.-Huedin 1 K; 13) Ioan Irimiaş preot Secuieu 1 K; 14) Luca Lung econom Sebeşul-mare 1 K; 15) George Tulbure preot Fildul de sus 1 K; 16) Ioan Cadar not. Ciucea 1 K; 17) Ioan Stana econom, Fildul de sus 1 K; 18) Ioan Antal econom, Fildul de Mijloc 1 K; 19) Romul Ramonczay preot Mărgău 1 K; 20) Dumitru V. Zah învăţătoriu, Fildul de jos 1 K; 21) Ioan Pantea econom, Cuchiş — 60 fil, total 69 K. 60 f. adică şezezeci şi nouă cor. 60 fil. — Dr. Andreiu Pop, curator bisericesc.

— În Grabersdorf, din Stiria, din 1 Aug. 1905 până la Crăciun 1906, mai bine de un an, n'au murit decât 2 copii, de câteva săptămâni. Comuna are vr'o 400 locuitori.

— Se publică concurs pentru 20 locuri libere la masa studenților academici din Cluj pe semestrul II. al anului școlar curent. Totasemenea pentru 14 locuințe libere în casa Petran. Reflectanții au să-și legitimeze sporul în studii la una din facultățile universității din Cluj, starea averii lor și a părinților și faptul, că nu au bursă peste K. 500. Petițiile au să, fie înaintate la Direcțiunea »Economului« până în 25 Ianuarie n. a. c. Direcțiunea.

— În zilele trecute au fost găsit noaptea, beat-tun, un om care a fost dus la spital, ca bolnav, și acolo a spus, că el e Rudolf cav. de Wartner, din Berlin, care a fost milionar. Banii nu i-au folosit la nimic bine.

— Studentul *Hunyadoff* (!) din Charkov (Rusia) și-a omorât chiar pe tatăl său, la porunca comitetului revoluționar — pentru că tatăl său era în slujba poliției.

— În China a izbucnit foamete. Milioane de oameni sunt aproape de perire.

— Din *Basarabia* tot vești bune, de deșteptare, ne vin. Ziarul »Basarabia« din Chișinău, Nr. 55, aduce știrea că la 8 Decembrie a fost, la seminarul de acolo, prima lecție de limba română! De o cam dată limba română se predă numai în clasele superioare, în mod facultativ. Din clasa a 5-a s'au înscris 35 de elevi din 50 câți sunt în total. Profesor e d. Cr. D. Constantinescu, care și-a făcut studiile la Academia duhovnicească din Kiev.

La introducerea cursului său, d. Constantinescu a vorbit despre origina daco-romană a Românilor și a limbei românești.

— La începutul lui Ianuarie va apare în Basarabia, în orașul Chișinău, un nou ziar românesc; el se va numi »*Moldoveanul*«. Redactor-editor al ziarului e d. George Madan, publicist cunoscut la noi și fost artist al Teatrului Național din București.

— Se anunță din Sieniava, ținutul Jaroslau (Galiția), că s'a ținut acolo un mare meeting de protestare contra persecuțiunii polonezilor în Prusia. S'a votat o ordine de zi prin care se exprimă admirație pentru copiii polonezi cari au luat parte la greva școlară, invitându-se populațiuneu poloneză să boicoteze mărfurile prusiane. Rezoluțiunea a fost predata clubului polonez, iar copiii de pe ea au fost trimise Parlamentului și ministerului de externe.

S'a ținut și la Brody o altfel de întrunire de protestare.

— Chestia fraților din *Macedonia* face mari încurcături la patriarhia Țarigradului. Incercările bătrânului Cap bisericesc de a înmuia pe membri sinodului, în favorul drepturilor

firești ale fraților noștri au rămas fără rezultat. În timpul ședinței cum se telegrafează s'a întâmplat un incident, patriarhul tratând de mincinos pe mitropolitul din Grebera. În urma intervenției membrilor Sinodului, incidentul a fost aplanat.

Patriarhul a propus apoi să se discute chestiunea aromânească împreună cu celelalte chestiuni pendinte cu Poarta, de oarece poarta a declarat că regularea acestor chestiuni e posibilă numai atunci când se va rezolva chestiunea aromânească.

Membrii Sinodului au combătut propunerea declarând că chestiunea aromânească e de natură pur grecească și deci numai de competența Sinodului.

Consiliul laic a acceptat acest mod de a vedea,

Abia după ce Sinodul va fi făcut oare-cari concesioni, această chestiune va putea fi adusă înaintea celor două consilii. Cu actualul Sinod însă o soluțiune pare foarte dificilă.

După obicinuita reînnoire parțială a Sinodului care se face după Crăciun, se poate ca noul Sinod să fie mai împăciuitor.

— Dl Simion Pop, intendent la institutul corectoriu din Cluj, a fost numit controlor la penitenciarul din Șopron. (Lupta).

— *Hymen*. D-șoara Nelly Milca și d-l Laurean Moldovan se vor cununa la 20 Ian. n. 1907 în biserica din Basna.

— Cât costă alcoolismul pe Franța? S'a făcut o mică statistică pentru ca să se știe cât costă pe an alcoolismul în Franța și s'a constatat următoarele: Valoarea alcoolului consumat pe an (afară de dări) se urcă la suma de 128,298,380 fr. Zilele pierdute de lucru din cauza beției 1,340,174,500 fr. Cheltuieli de tratament medical al accidentelor produse din cauza beției 70,840,000 fr. Sinucideri și morți în urma alcoolismului s'a evaluat la 1,922,000 fr. Intreținerea nebunilor alcoolici impune bugetului public 8890,000 fr. Iată dar că în Franța, pe stat, pe familie, pe individ, căci cu toții contribuie la aceste sume, alcoolismul costă aproape un miliard și jumătate franci pe an!!

— *Neamul Românesc* (nr. 6) publică dintr'o scrisoare a unui preot bucovinean date foarte dureroase, a căror concluzie este: Bucovina a încetat de mult a mai fi o țară românească; toți Românii din Bucovina nu ajung numărul locuitorilor din București și străinii formează aproape majoritatea absolută. Eată ce a însămnat alianța greșită a »democraților« români cu străinii în contra foștilor aderenți ai partidului național poporal — zice »Un preot«. Altfel nrul acesta al »Neamului Românesc« e plin, ca toate celelalte, de informații interesante. Are primarticol »o pedeapsă« de lorga și o scrisoare

din Budapesta, care spune multe de toate, însă nimic de vorbirea deputatului Goldiș.

— *Ramuri* harnica revistă lunară din Craiova, intră cu putere nouă în anul al II. al vieții sale. Nr. 1 are o copertă frumoasă, ce învelește articoli aleși. D. N. Bănescu exprimă nădejdea redacției pentru viitor asigurându-și colaborarea unor forțe distinse ca dnii: Agârbiceanu, Gârleanu, Mândru. Agârbiceanu are o schiță »Tuțu Ilie«. Locotinent Vulovici își cântă »Sabia«. D. Tomescu descrie după călătoria sa din vară: Poiana Sibiiului. »Intr'un asemenea sat însă trebuie să se afle și o mare voinicie și frumseță de suflet, creată prin școală și prin lumina cărților. Atunci — încheie d-l Tomescu — aceasta minunată cetate de munte... va prețui mai mult decât chiar acel mărgăritar al Ardealului, decât acea Săliște înorășenită«. La »cronică« se înseamnă cu laudă și »Călimdarul dela Cluj«. Abon. 6 lei. Adresa: Craiova, Știrbei-Vodă.

— *Revista Teologică*, organ pentru știința și viața bisericească, redactată de un comitet, în frunte cu d-l Dr. Nicolae Bălan, profesor seminarial în Sibiiu. Apare lunar și costă 6 cor. pe an. Adresa str. Măcelarilor 45.

Nr. 1 se prezintă, ca înfățișare simpatic, ca cuprins destul de interesant. Programul redacției, într'un ton cuvios și cinstit promite multe bune; numai de s'ar observa acurat. Partea științifică o constituie articolii: Universalitatea religiunii, de Dr. N. Bălan și Critica biblică mai înaltă, de Dr. Al. Crăciunescu, amândoi profesori tineri și de nădejde, la seminarul teologic din Sibiiu. Articoli mai mult bisericești decât științifici dau Aug. Hamzea (Din greutățile vieții pastorale), Dr. E. Roșca (Protopresbiterii), G. Tulbure (Pastoralele mitrop. Șaguna). Are informațiuni (despre biserica rusească și săpăturile din Efez; despre lupta din Franca nimic.); notițe literare (S-a — Secula? caută să fie ceva mai obiectiv în apreiarea cărții pâr. Mangra despre Sava Brancovici, în care chestiune cuvântul din urmă de sigur nu s'a spus încă).

Dorim din toată inima, ca confracții dela »Revista Teologică« să izbutească spre cinstea bisericeii și spre folosul neamului a face cea ce țintesc, — de a da adecă — formelor de organizațiune bisericească un conținut mai plin, ca să pulzeze în acest organism »elementul viu și de viață dătător: credința vie și nestrămutată, convingerea și însuflețirea religioasă« și membrii clerului — cari cu preferință se numesc și se socotesc funcționari, cari umblă după salarii tot mai mari — »ca să aibă pentru ce tăcea« — să devină cu adevărat gregari ai lui Christos și »apostoli devotați ai altarului și culturai românești«.

— »Plugarul Român« din Timișoara, are articol de Crăciun de tinerul Atanasie Pantea. Face bine, că reproduce din »Neamul Românesc« articolul »Neam de săraci« de Iorga.

— *Drapelul* de Crăciun publică frumoase cugetări de Victor Hugo. Eată una: »Ochiul numai printre lacrimi vede bine pe Dumnezeu«.

— *Albina* din București (nr. 13—14) are un scurt dar bun articol de Coșbuc: *Negligența și neorânduiala*.

— *Foaia Școlastică* din Blaj, nr. 1. din an. al X. apare în forma și cu fondul vechiu. Nu știe nimic de svârcolirile primejdioase ce se petrec în sinul învățătorilor al căror *organ* este. Toți articolii ce cuprinde, afară de primul — se încheie cu stereotepicul »va urma« cea ce înseamnă, că nu vor fi cetiți. Așa *nu* se face interesantă o foaie.

— *Revista Bistriței* (51) are articol de Crăciun de P. Grapini. »Ziua păcii vine ca o *carte veche* și pururea nouă. plină de dar și de adevăr«. De am învăța să prețuim cărțile vechi. — Păr. I. Baciuc se apără cu succes de critica, deplasată de sigur, a »Tel. Român« despre »William Tell.« N'am văzut cartea, dar pre cum apare p. Baciuc n'a avut pretenție de a da o traducere alui Tell, ci o simplă, și nepretențioasă, popularizare a figurei, despre care s'a scris de mulți alții, și înainte de Schiller.

— »Vocea Tutovei« din *Bârlad* zice în nr. de Crăciun: »Azi patria românească sărbătorește cu aceeași dragoste venirea pe lume a Mântuitorului, dar tot azi, mulțimea aceea rugătoare spre îndreptarea căreia a venit Isus Christos lăncezește în cea mai complectă desnădejde și decepție, căci mântuitorul nu-i apare nicăieri.« —

Vorbește cu laudă de societatea »Stroe Belloescu« a elevilor dela liceu și școala normală și dorește — cu dreptul — să se înrădăcineze și dragostea de biserică, părăsită de prezent.

„Răvaşul“ Clujului.

— În presara de anul-nou s'a dat în cancelaria parochială o serată. S'a declamat »Dreptul Simeon« al lui Dafin, de o domnișoară. »La noi« de Goga, de un tinăr stud. Corul meseriașilor a cântat 2 piese, țăranul P. Pușcaș, o doină: »Rară floare e norocul«. Escelente au fost acordurile de violină ale virtuosului V. Muntean. Dr. Iuliu Florian a ținut o conferință »din viața vechilor creștini«. Dr. E. Dăianu a rostit cuvântările de început și încheiere. Lumea, multă și distinsă, s'a depărtat mulțămită, urându-și an-nou fericit!

— Ș'au răscumpărat felicitările de anul nou în favorul noii biserici gr-cat din Cluj Domnii: Leontin Pop 2 cor.

Ladislau Pop 1 cor. Basiliu Basiota 2 cor. Ioan Nestor 1 cor.
 Dr. Amos Frâncu 2 cor. Vas. Pop 1 cor. Vas. Ranta 2 cor.
 Petru P. Barițiu 2 cor. Dr. Ștefan Morariu 2 cor. Valentin
 Poruțiu 1 cor. Nic. Moldovan 10 cor. Lukácsék Gyuláné 7 cor.

S'au răscumpărat felicitările de anul nou, în favorul
 masei studenților Domnul Dr. V. Poruțiu, 10 cor.

— La *pomul de Crăciun* al copiilor dela școala românească din Cluj au dat: Teodor Băba 12,20 fil. Maria Titieni 1 cor. Gavrilă Stanciu 1 cor. Ioan Borza 1 cor. Ioan Crișan 2 cor. Const. Tămaș 1 cor. Gheorghe Farago 5 cor. Ioan Pop 1 cor. Gh. Moldovan 1 cor. Ana Bangur 1 cor. Susana Cioplea 1 cor. Mariți Pop 1 cor. Iosif Cioplea 1 cor. 10 fil. Lad. Pop asesor 1 cor. D-na Olga Dragomir 30 fil. Ales. Dragomir 30 fil. Dr. E. Dăianu 5 cor. Dr. Iuliu Florian 5 cor. Eug. P. Pecurariu 2 cor. Mihail Radu 1 cor. Dr. Ioan Rațiu prof. Blaj, 2 cor. Dr. Amos Frâncu, adv. 2 cor. N. N. 1 cor. Ștefan N. 60 fil. Virginia Pop 1 cor. Petru P. Barițiu 2 cor. Vășile Ranta jude 2 cor. Susana Béres 2 cor. Ioan Pop of. la poștă 1 cor. Dr. V. Poruțiu 2 cor. Ana Dr. Morariu 2 cor. Terezia Baldi 1 cor. Iosefa Căciulă 2 cor. Văd. Ales. Comanescu 3 cor. Catarina Pop 2 cor. Gheorghe Vlad 1 cor. Dumitru Voniga 1 cor. A. Mandeal 2 cor. Dr. Iuliu Pordea 1 cor. D-na Olivia Telea 1 cor. Dr. Cassiu Maniu 2 cor. Tulliu Roșescu 1 cor. Nic. Moldovan croitor 1 cor. D-na Paulina Popoviciu 5 cor. D-na Moldovan N. 1 cor. D-na Ana A. Popp 3 cor. D-na văd. Susana Truța 2 cor. D-l Ioan Nestor 2 cor. Dumitru Pop protopop militar 1 cor. Maria Chiras 1 cor. D-na Ana Motta Orăștie 6 cor.

— Dare de seamă despre suprasolvirile întrate cu ocaziunea picnicului tinerimii române din Cluj. Au suprasolvit următorii Domni și Doamne: Alex. Mocsonyi 30 cor. V. E. Moldovan 18 cor. Veronica Poruțiu 8 cor. Dr. Elie Dăianu 10 cor. Dr. I. Florian 8 cor. d. E. Pop Păcurar 3 cor. Reveca Drăgan 4 cor. An. Moldovan 4 cor. Sim. Pop 4 cor. Loc. Cutean 8 cor. Loc. Neamț 1 cor. Căpitanul Popa 2 cor. P. Cheresteș 10 cor. P. Barițiu 3 cor. Hermina Moldovan 8 cor. Dr. Valer Moldovan 13 cor. Subl. Macovei 1 cor. subl. Rhein 1 cor. Loc. Chirilă 1 cor. Nic. Tincu 20 cor. A. Mandeal 3 cor. Maria Șagan 3 cor. R. Buticescu 4 cor. Ranta Laura 3 cor. V. Hossu 15 cor. Dr. I. Vajda 25 cor. fam. Biró 5 cor. Dr. I. Pordea 2 cor. Dr. V. Poruțiu 18 cor. Dr. Ioan Kerekes 18 cor. Dr. Popescu 25 cor. Dr. A. Frâncu 8 cor. Dr. A. Isac 15 cor. Gróf Bánffy M. 20 cor. Dr. L. Leményi 10 cor. Dr. Iustin Pop 5 cor. G. Șuta 4 cor. Dr. Zos. Chirtop 10 cor. Dr. Aurel Novac 10 cor. G. Stancu 5 cor. Vas. Saltelechi 2 cor. N. Popoviciu 5

cor. I. Hățiegan 5 cor. V. Boneu 2 cor. Dr. Laurențiu Pop 5 cor. I. Lenca 6 cor. D-na Nistor 5 cor. Nic. Vulcu 5 cor. Dr. Iosif Gall 20 cor. Dr. Alex. German 10 cor. Gheorghe Pop de Băsești 25 cor. Dr. Vict. Moldovan 5 cor. Gavriil Tripon 10 cor. Francisc Hossu Longin 10 cor. Venitul curat de 162 cor. s'a dat comitetului parochial al bisericii gr.-cat. pentru acoperirea cheltuielilor avute cu repararea acestei biserici. Din partea noastră mulțumim cordial tuturor acelor Domni și Doamne, cari cu deosebită bună voință au contribuit la ajungerea frumosului succes material și moral al Picnicului. Voicu Nițescu președinte. Remus Furduliu casar.

Poșta Redacției și Administrației.

»Călimbarele dela Cluj« s'au trecut, abia vom putea plini comanda de până acum, după ce vom aduna ce va fi mai rămas pe la vânzători. Cerem deci răbdare. **P-Iu.** Am dori adresa completă.

Tuturor amicilor și binevoitorilor, cari ne-au cercetat cu scrisori de felicitare din prilejul anului nou, și-a noului format ce am dat *Răvașului*, le aducem sincere mulțumiri. Știm prețui aceste manifestări spontane a sufletelor, cari ne înțeleg, și cari urmăresc cu atențiune și simpatie nizuințele noastre modeste, și vom căuta să ne facem, de aci încolo, vrednici de ele. — Amicului **G. P. Bl.** Mulțumiri pentru serviciile prețioase. Ne-am convins, că Cjpariu a cunoscut cuprinsul, diplomelor, ce le avem la mână. Ne-ai făcut înse și alte servicii mai însemnate. — **Pata.** Mii de mulțumiri. Nici o surprindere mai plăcută ca aceasta; c. nou și cărți vechi! Omagii celor ce se cuvine.

O minune în lume!

Gratis și franco acasă

primește ori cine un orologiu elvețian Remontoir Roskopf-patent, cu umblare de 36 oare, cu garanție în scris pe 3 ani, împreună cu un lanț, de panteră aurit, 1 toaletă de călătorie; 1 condei prima de nichel un briceag englezesc, cu 5 părți, 1 tub de chichlimbar pentru țigări și țigarette; 1 cravată de mătasă pentru domni, 1 barometru și încă o șatulă cu 144 bucăți de pene de scris de oțel și 100 de cărți post. ilustr. pentru numai 2-50 florini.

Trimitere prin rambursă

S. URBACH, KRAKAU nr. 242.

La comanda alor 2 pachete se adaugă gratis un briciu angl; ce nu convine, se retrimite banii retour.

Scutit prin lege!

Fiecare imitație va fi pedepsită!

Veritabil e numai Balsamul lui Thierry

cu sămnul călugărițelor. 12 sticle mici sau 6 duple sau o sticlă mare patent costau K. 5.

Alfia Centifolia lui Thierry

contra ranelor, inflamațiilor, vătămurilor. 5 tighii K. 3.60. Se trimite sau pe lângă rambursă sau trimițând banii înainte.

Aceste două mijloace sunt foarte cunoscute.

Adresa: **A. Thierry, Prograda**
la Rohits-Sauerbrunn.

Depou în cele mai multe farmacii. Broșuri cu multe scrisori de mulțămintă se trimite gratuit.

Cine suferă de (nevoie) sgârçiuiri și stări ner-

Epilepsie

voase, se ceară broșura despre Epilepsie, care se

trimite gratis și franco dela »Privil. Schwanen Apotheke,« Frankfurt a. Main.

15—52

„THE STANDARD“

fondată în anul 1825.

Efectuește **asigurări pe viață** pe lângă condițiuni foarte favorabile.

Incasso anual	Avere proprie
Cor.: 34,600.000	Cor.: 274,000.000

Dividende solvite	Despăgubiri de viață
Cor.: 170,000.000	Cor.: 570,000.000

Agentura generală pentru Transilvania:

Cluj. Strada Ferencz-József Nr. 17.

Filiala pentru Ungaria:

Budapesta, Strada Kossuth-Lajos nr. 4
în Palatul Standard. (Casa proprie).

Centrala generală:

Edinburg. (Anglia).

TEODOR V. PĂCĂȚIAN

Cartea

de aur

sau

Luptele politice naționale ale Românilor de sub coroana ungară

Vol. IV.

Dieta din 1865—1868.

Legea de naționalități.

Discuția asupra proiectelor de lege.

— 8° mare 864 pag. —

Preț: 10 cor.

Tipografia „Carmen“ Petru P. Barițiu în Cluj.